

M. C. E. Society's

AbedaInamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to SavitribaiPhule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

FACULTY OF HUMANITIES

Syllabus as Per NEP Guidelines

F.Y.B.A Marathi Syllabus
(Choice Based Credit System 2023 Pattern)

प्रथम वर्ष कला मराठी अभ्यासक्रम
Academic Year 2023-2024

(W.E.F JUNE 2023-2024)

Marathi Co curricular Course

2023-24 (CBCS – Autonomy 23 Pattern)

Marathi Geet

Course/ Paper Title	Marathi Geet मराठी गीत
Nature of Course	CC
Course Code	23ABMRCC
Semester	I
No. of Credits	2
No. of teachinghours	30 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims&Objectives of the Course

Sr. No.	अभ्यासक्रमाचीउद्दिष्टे -
1.	मराठी गीतांचे प्रकार अभ्यासणे.
2.	मराठी गीत हा साहित्यप्रकार समजून घेणे.
3.	विविध गीतकारांचा परिचय करून देणे.
4.	गीत या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप वाटचाल प्रेरणा समजून घेणे.

Learning Outcome:-

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	विविध गीतकारांचा परिचय होईल विद्यार्थ्यांना प्रेरणा मिळेल
2.	गीतयाप्रकारातलेखनकरण्यासविद्यार्थ्यांमध्येप्रेरणानिर्माणहोईल.
3.	लेखनक्षमतेत रुची निर्माणहोऊन, गीत निर्मिती होईल.
4.	विद्यार्थ्यांमध्ये गीत प्रकाराविषयी आवड निर्माण होईल.

Title with Contents

Unit No.	तपशील	No. of Lectures
I	मराठी गीत	15
	१. मराठी गीतांचे स्वरूप, २. गीतांचे विविध प्रकार ३. मराठीतील गीत लेखक परिचय . ४. गीतकारांची प्रेरणा,	
II	देशभक्तीपर गीते- भावगीते / चित्रपट गीते	15
	१ फिटे अंधाराचे जाळे - श्रीधर फडके २ अशी पाखरे येती - शांता शेळके ३.एका तळ्यात होती बदके पिले अनेक-ग. दि. मा ४ . जिथे सागरा - मंगेश पाडगावकर ५.एक धागा सुखाचा,शंभर धागे दुःखाचे-सुधीर फडके.	

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	गुजर सुरेश,	संस्कार गीते,	राजेश प्रकाशन, पुणे
2.	मूळकुंद कृष्णदेव,	ग्रामीण नृत्य गीते,	ठोकळ प्रकाशन, पुणे, 1963
3.	तावरे स्नेहल,	मातृपंचक,	स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे,
4.	संदीप सांगळे	मातृपंचक आस्वाद आणि : आकलन	यशोदीप पब्लिकेशन , पुणे.

Credits 2	FYBA-Marathi- CC Marathi Geet- मराठी गीत	Hrs- 11/2
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :30
प्रश्न १ ला	४पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहिणे .	10
प्रश्न २ रा	३ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे .	10
प्रश्न ३ रा	४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहिणे.	10
एकूण गुण -30		

FYBA- Minor
2023-24 (CBCS – Autonomy 23 Pattern)
Marathi Katha Sahitya Ani Nibandhlekhan

Course/ Paper Title	मराठी कथा साहित्य आणि निबंधलेखन Marathi Katha Sahitya Ani Nibandhlekhana
Nature of Course	Minor
Course Code	23ABMR21MN
Semester	I
No. of Credits	2
No. of teaching hours	30 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :
1.	कथा या साहित्यप्रकाराची ओळख करून देणे.
2.	कथाचे आकलन, आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे
3.	कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप, घटक आणि प्रकार यांची ओळख करून देणे.
4.	आभ्यासार्थ नेमलेल्या कथाद्वारे संबंधित साहित्यप्रवाहाचे आकलन करून देणे

Learning Outcomes

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	मराठी साहित्याच्या विविध साहित्याच्या प्रकारांची विद्यार्थ्यांना ओळख होईल.
2.	विद्यार्थ्यांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास होईल.
3.	साहित्य वाचनाची, समजावून घेण्याची प्रेरणा मिळेल
4.	साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समाज विकसित होतील.

Title with Contents

Unit No.	तपशिल	No. of Lectures
1	कथा या साहित्यप्रकाराची तात्त्विक चिकित्सा-	10
Credit I	कथा स्वरूप आणि वाटचाल, कथा घटक, कथा प्रकार	
Credit II	अभ्यासपुस्तक –मराठी समकालीन कथा (निवडक कथा) निबंधलेखन	20

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	सुधा जोशी,	कथा संकल्पना आणि समीक्षा	मौज प्रकाशन, पुणे.
2.	संपादक- डॉ. गो. मा. पवार,	मराठी साहित्य प्रेरणा आणि स्वरूप	डायमंडप्रकाशनपुणे
3.	संपादक- पुरोहित, सुधा जोशी.	मराठी कथा विसावे शतक	मॅजेस्टिकप्रकाशनपुणे
4.	संपादक प्रा. डॉ. शिरीष लांडगे प्रा. डॉ. संदीप सांगळे	मराठी समकालीन कथा	अक्षरबंदप्रकाशनपुणे

Credits	FYBA-Marathi—Minor	Hrs-
2	मराठी कथा साहित्य आणि निबंधलेखन Marathi Katha Sahitya Ani Nibandhlekhana	11/2
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :30
प्रश्न १ ला	७ पैकी ५ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५-२० शब्दांपर्यंत लिहिणे .	10
प्रश्न २ रा	४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे .	10
प्रश्न ३ रा	४ पैकी शिषयावर निबंध लिहिणे.	10
एकूण गुण -30		

Open Elective offered by Arts Faculty

SEM- 1

2023-24 (CBCS – Autonomy 23 Pattern)

Course/ Paper Title	आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी Adhunik Marathi SahtyaAniUpyojit Marathi
Nature of Course	OE
Course Code	23ABMR1OE
Semester	I

No. of Credits	4
No. of teachinghours	60 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :
1.	कथा या साहित्यप्रकाराची ओळख करून देणे.
2.	कथाचे आकलन, आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे
3.	कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप, घटक आणि प्रकार यांची ओळख करून देणे.
4.	आभ्यासार्थ नेमलेल्या कथाद्वारे संबंधित साहित्यप्रवाहाचे आकलन करून देणे
5.	पारिभाषिक संज्ञा, भाषिक कौशल्य विकास या घटकाची ओळख करून देणे.

Learning Outcomes

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	मराठी साहित्याच्या विविध साहित्याच्या प्रकारांची विद्यार्थ्यांना ओळखहोईल.
2.	विद्यार्थ्यांच्या वांङ्.मयीन अभिरुचीचा विकास होईल.
3.	साहित्य वाचनाची ,समजावून घेण्याची प्रेरणा मिळेल
4.	विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक कौशल्यांचा विकास होईल.
5.	साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समज विकसित होतील.

Title with Contents

Unit No.	तपशिल	No. of Lectures
1	कथा या साहित्यप्रकाराची तात्त्विक चिकित्सा-	10
Credit I	कथा स्वरूप आणि वाटचाल, कथा घटक, कथा प्रकार	
2	अभ्यासपुस्तक	20
Credit II	मराठी समकालीन कथा	
3	भाषिक कौशल्य विकास-	15

Credit III	२. भाषिक कौशल्ये- १. श्रवण २. भाषण ३. संभाषण ४. लेखन ५. वाचन	
4	भाषाविषयक उपयोजित लेखन :-	15
Credit IV	पारिभाषिक शब्द अशुद्ध शब्द शुद्ध लिहिणे. दिलेल्या विषयावर कल्पनविस्तार करणे .	

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	सुधा जोशी,	कथा संकल्पना आणि समीक्षा	मौज प्रकाशन, पुणे.
2.	संपादक- डॉ. गो. मा. पवार,	मराठी साहित्य प्रेरणा आणि स्वरूप	डायमंड प्रकाशन पुणे
3.	संपादक- पुरोहित, सुधा जोशी.	मराठी कथा विसावे शतक	मॅजेस्टिक प्रकाशन पुणे
4.	संपादक प्रा. डॉ. शिरीष लांडगे प्रा. डॉ. बाळकृष्ण लळीत	मराठी समकालीन कथा	अक्षरबंद प्रकाशन पुणे
5.	यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ	प्रसार माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये,	यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ नाशिक.
6.	डॉ. प्रबोधचोबे	इंटरनेट	मनोरमा प्रकाशन, मुंबई
7.	डॉ. अतुल चौरै , हरेश शेळके	भाषिक कौशल्य विकास	अक्षरवेध प्रकाशन, पुणे.

OE- SEM - I प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी Adhunik Marathi Sahtya Ani Upyojit Marathi OE- SEM- I		
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :60

प्रश्न १ ला	'कथा'या साहित्यप्रकाराची तात्त्विक चिकित्सा(घटक३वर) ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहा.	08
प्रश्न २ रा	विविध सहा कथांवर आधारित (घटक २ वर) ६ पैकी ५ प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.	20
प्रश्न ३ रा	'विविध सहा कथांवर आधारित (घटक २ वर) ७ पैकी प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २० शब्दांपर्यंत लिहा.	05
प्रश्न ४ था	भाषिक कौशल्य विकास- -(घटक३वर) ५ पैकी ४ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहा.	12
प्रश्न ५वा	भाषाविषयक उपयोजित लेखन:- पारिभाषिक शब्द -७ पैकी ५ लिहिणे. अशुद्ध शब्द, शुद्ध- ७ पैकी ५ लिहिणे. २ पैकी १ विषयावर कल्पनविस्तार करणे.	15
	एकूण गुण	60

Open Elective -SEM - II

आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी

2023-24 (CBCS – Autonomy 23 Pattern)

Course/ Paper Title	आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी Adhunik Marathi SahtyaAniUpyojit Marathi
Nature of Course	OE
Course Code	23ABMR2OE
Semester	II
No. of Credits	4
No. of teachinghours	60 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims & Objectives of the Course

Sr.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :
-----	---------------------------

No.	
1.	एकांकिका या साहित्यप्रकाराची ओळख करून देणे.
2.	एकांकिका या साहित्यप्रकाराचे आकलन, आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माणकरणे.
3.	एकांकिका या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक आणि प्रकार यांची ओळख करून देणे.
4.	आभ्यासार्थ नेमलेल्या एकांकिकाद्वारे संबंधित साहित्यप्रकाराचे आकलन करून देणे.
5.	व्यक्तिमत्त्व विकास या घटकाची ओळख करून देणे.

Learning Outcome

Sr. No.	एकांकिका या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.
1.	एकांकिका या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक आणि प्रकार यांची ओळख
2.	व्यक्तिमत्त्व विकासाचे घटकविद्यार्थ्यांना परिचित होतील.
3.	भाषिक कौशल्यांच्या घटकांची ओळख होईल.
4.	साहित्य वाचनाची ,समजावून घेण्याची प्रेरणा मिळेल

Title with Contents - घटक विश्लेषण-

Unit No	तपशिल	No. of Lectures
I	एकांकिका या साहित्यप्रकाराची तात्त्विक चिकित्सा	15
	१. एकांकिका या साहित्यप्रकाराची व्याख्या, २. एकांकिका या साहित्यप्रकाराची स्वरूप, विशेष, ३. एकांकिका या साहित्यप्रकाराची वाटचाल,	
II	एकांकिका-	15
	'हंडाभर चांदण्या' दत्ता पाटील, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.	
III	व्यक्तिमत्त्व विकास-	15
	व्यक्तिमत्त्व विकासाचे घटक - १. कुटुंब /घर २. शाळा/ महाविद्यालय ३. समाज ४. भाषा	

IV	प्रगत भाषिक कौशल्य :	15
	१. माध्यमांतील बातमी लेखन २. सारांश लेखन ३. जाहिरातलेखन ४. घोषवाक्य	

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	संपादक- श्री.रं.भिडे	एकांकिका वाटचाल,	सोमय्या पब्लिकेशनमुंबई-1969.
2.	संपादक- सुधा जोशी	निवडक मराठी एकांकिका,	साहित्य अकादमी, दिल्ली 1983.
3.	वि.भा. देशपांडे	निवडक एकांकिका	सुपर्ण प्रकाशन, पुणे. 1977.
4.	श्री.रं.भिडे	मराठी एकांकिका तंत्र व विकास	सुपर्ण प्रकाशन, पुणे.
5.	दत्ता पाटील,	हंडाभर चांदण्या	पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.

OE –II SEM प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी Adhunik Marathi SahtyaAniUpyojit Marathi OE- II SEM		
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :60
प्रश्न १ ला	एकांकिका या साहित्यप्रकाराची तात्त्विक चिकित्सा (घटक१वर) ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहा.	08
प्रश्न २ रा	'हंडाभर चांदण्या'एकांकिका (घटक २ वर) ६ पैकी ४ प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.	16
प्रश्न ३ रा	'हंडाभर चांदण्या'एकांकिका (घटक २ वर) ७ पैकी ५ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २० शब्दांपर्यंत लिहा.	10
प्रश्न ४ था	व्यक्तिमत्व विकासाचे घटक -(घटक३वर) ३ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहा.	08

प्रश्न ५वा	प्रगत भाषिक कौशल्य(घटक४वर) ४ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तर थोडक्यात लिहा.	12
प्रश्न ६वा	विविध विषयांवरील घोषवाक्य ४ पैकी ३लिहिणे.	06
	एकूण गुण	60

Skill Enhancement Courses

Vyavharik Marathi

2023-24(CBCS – Autonomy 23 Pattern)

Course/ Paper Title	व्यावहारिक मराठी Vyavharik Marathi
Nature of Course	SEC1
Course Code	23ABMR11SE
Semester	1
No. of Credits	2
No. of teachinghours	30 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims & Objectives of the Course

Sr.No.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-
1.	वृत्तपत्र विषयक भाषिक कौशल्य आत्मसात करणे
2.	मराठी साहित्य भाषिक कौशल्य विकास आणि शासन व्यवहार यांची माहिती करून घेणे
3.	समाज माध्यमांचा वापर आणि परिणाम याबद्दल चर्चा करणे.
4.	प्रशासनिक मराठी विषयी विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती तयार करणे.
5.	नवमाध्यमांविषयी गुण दोषांची चर्चा करणे.

Learning Outcome

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	वृत्तपत्र विषयक भाषिक कौशल्य आत्मसात
2.	नवमाध्यमांविषयी गैरसमज दूर होऊन समाजामध्ये जागृतीनिर्माण होईल.

3.	मराठी साहित्य भाषिक कौशल्य विकास आणि शासन व्यवहार यांची माहिती होईल.
4°	विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती तयार होऊन, दैनंदिन जीवनात त्यांचा वापर होईल.
5	विद्यार्थ्यांमध्ये प्रशासनिक मराठी लेखन क्षमता विकसित होईल.

Title with Contents

Unit No	तपशील	No. of Lectures
I Credit I	प्रशासनिक मराठी:- १. इतिवृत्त लेखन २. जाहीर निवेदन ३. विविध विषयावरील पत्रलेखन १. अभिनंदनाचे पत्र २. खुशालीचे पत्र ३. नातेवाईकांना पत्र ४. अर्जलेखनाचे विविध प्रकार १. विनंती अर्ज २. नोकरीसाठी अर्ज ३. माहितीच्या अधिकारातील अर्ज	15
II Credit I	विविध कार्यक्रम स्पर्धाविषयक भाषा कौशल्ये विविध विषयांतर्गत गटचर्चा वाद विवाद परिसंवाद चर्चासत्र वक्तृत्व	15

संदर्भ ग्रंथ :

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	योगेश सोपान बोराटे	सोशल मीडिया,	अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
2.	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन	व्यावहारिकमराठी,	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे
3.	योगेश सोपान बोराटे,	द पेजबुक,	अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
4.	अच्युतगोडबोले	संगणक	मौज प्रकाशन, मुंबई

5.	डॉ. प्रबोधचोबे	इंटरनेट	मनोरमा प्रकाशन, मुंबई
6.	शिक्रापूरकर दीपक ,मराठे उज्वल,	आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात,	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे
7	यशवंतराव चव्हाण मुक्तविद्यापीठ	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये,	यशवंतराव चव्हाणमुक्त विद्यापीठ नाशिक.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Credits 2	FYBA-Marathi SEC- I - व्यावहारिक मराठी Vyavharik Marathi	Hrs- 11/2
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :30
प्रश्न १ ला	इतिवृत्त लेखन,जाहीर निवेदन,पत्रलेखन, अर्जलेखन ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे	12
प्रश्न २ रा	गटचर्चा, वाद विवाद, परिसंवाद ,चर्चासत्र वक्तृत्व ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे	12
प्रश्न ३ रा	२ पैकी १,प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहिणे.	06
एकूण गुण -30		

Skill Enhancement Courses

SEM -II
मराठी प्रसार माध्यमांसाठी लेखन
Marathi Prasarmadhyamansathi Lekhan

Course/ Paper Title	मराठी प्रसार माध्यमांसाठी लेखन Marathi PrasarmadhyamansathiLekhan
Nature of Course	SEC
Course Code	23ABMR21SE
Semester	II
No. of Credits	2
No. of teaching hours	30 (One Lecture of 60 Minutes)

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	उद्दिष्टे(Objectives)
१.	प्रसारमाध्यमांकरिता लेखन कौशल्ये आत्मसात करणे.
२.	दृकश्राव्य नवमाध्यमांसाठी लेखन करण्याची क्षमता विकसित करणे.
३.	प्रसारमाध्यमांच्या स्वरूपाचे ज्ञान करून देणे.
४.	प्रसारमाध्यमांचे समाजातील महत्त्व विशद करणे.

Expected Course Specific Learning Outcomes

Sr. No.	परिणाम (Learning Outcomes)
1.	प्रसारमाध्यमेहीसंवेदनशील व शक्तिशाली असल्याने त्यासाठी लेखन करतानासमाजभान ठेवून लेखन केल्याने समाजात, त्यांच्या विचारसरणीत बदल करण्याची क्षमता विकसित करतायेईल.
2.	विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.
3.	विद्यार्थ्यांच्यात आजच्या जगाचे ज्ञान सतत जागृत राहिल.

अभ्यासक्रम (Syllabus)

Unit No.	अभ्यास घटकांचे विवरण (Title with Contents)	तासिका No. of Lectures(45)	श्रेयांक(Credit)
१.	विविध प्रसार माध्यमांची ओळख (Print and Electronic Media) १. वृत्तपत्रे २. आकाशवाणी ३. दूरदर्शन ४. इंटरनेट	15	1
२.	वृत्तपत्रासाठी लेखन - १. वृत्तपत्राचे स्वरूप, विकास, महत्त्व २. वृत्तपत्रासाठी बातमी लेखन ३. वृत्तपत्रासाठी सदर लेखन ४. वृत्तपत्रासाठी जाहिरात लेखन ५. इंटरनेटवरील दैनिक	15	1

संदर्भ ग्रंथ :

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	योगेश सोपान बोराटे	सोशलमीडिया,	अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
2.	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन	व्यावहारिकमराठी,	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे
3.	योगेशसोपानबोराटे,	दपेजबुक,	अथर्वपब्लिकेशन, जळगाव
4.	ल.रा. नसिराबादकर -	व्यावहारिक मराठी,	फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
5.	डॉ. प्रबोधचोबे	इंटरनेट	मनोरमा प्रकाशन, मुंबई
6.	शिक्रापूरकर दीपक, मराठे उज्वल,	आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात,	उत्कर्षप्रकाशन, पुणे

**प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
मराठी प्रसार माध्यमांसाठी लेखन**

Credits 2	FYBA-Marathi–SEC2 मराठी प्रसार माध्यमांसाठी लेखन Marathi Prasar madhyamansathi Lekhan	Hrs- 11/2
प्रश्न	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण :30
प्रश्न १ ला	वृत्तपत्रे, आकाशवाणी, दूरदर्शन, इंटरनेट ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे	12
प्रश्न २ रा	वृत्तपत्रासाठी सदर ,बातमी, आणि जाहिरात लेखन ४ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी १०० शब्दांपर्यंत लिहिणे	12
प्रश्न ३ रा	वृत्तपत्राचे स्वरूप, विकास, २पैकी १ प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहिणे.	06
एकूण गुण –30		